

Pašije podle Lukáše

Čítanka – liturgický překlad

JIDÁŠ ZRAZUJE JEŽÍŠE VELEKNĚŽÍM

Lk 22,1-6

¹Přiblížil se svátek nekvašeného chleba, zvaný pascha, velikonoce. ²Velekněží a učitelé Zákona hledali příležitost, jak by Ježíše sprovodili ze světa; báli se však lidu. ³Tu vstoupil satan do Jidáše zvaného Iškariotský, který byl z počtu Dvanácti. ⁴Ten šel a domluvil se s velekněžími a s chrámovými veliteli, jak by jim ho vydal. ⁵Oni se zaradovali a dohodli se s ním, že mu dají peníze. ⁶Dal jim své slovo a hledal vhodnou příležitost, aby jim ho vydal bez přítomnosti lidu.

PŘÍPRAVA VELIKONOČNÍ VEČEŘE

Lk 22,7-13

⁷Nastal den nekvašeného chleba, kdy měl být zabit velikonoční beránek. ⁸Ježíš poslal Petra a Jana a řekl jim: „Jděte a připravte nám velikonočního beránka, abychom ho mohli jíst!“ ⁹Zeptali se ho: „Kde chceš, abychom ho připravili?“ ¹⁰Odpověděl: „Jakmile vejdete do města, potká vás člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním do domu, do něhož vejde, ¹¹a řekněte hospodáři domu: Mistr ti vzkazuje: Kde je večeradlo, v kterém bych mohl se svými učedníky jíst velikonočního beránka? ¹²On vám ukáže velkou horní místnost opatřenou lehátky; tam připravte večeři!“ ¹³Odešli a našli všechno tak, jak jim řekl, a připravili velikonočního beránka.

USTANOVENÍ EUCHARISTIE

Lk 22,14-20

¹⁴Ve stanovenou hodinu zaujal Ježíš místo u stolu a apoštolové s ním. Řekl jim: ¹⁵„Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto velikonočního beránka, dříve než budu trpět. ¹⁶Neboť vám říkám: Už ho nebudu jíst, dokud se nenaplní v Božím království.“ ¹⁷A vzal kalich, vzdal díky a řekl: „Vezměte ho a rozdělte mezi sebe, ¹⁸neboť vám říkám: Od této

chvíle už nikdy nebudu pít z plodu révy, dokud nepřijde Boží království.“

¹⁹Potom vzal chléb, vzdal díky, lámal ho a dával jim se slovy: „To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku!“ ²⁰Stejně tak vzal i kalich, když bylo po večeři, a řekl: „Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá.“

OZNAČENÍ ZRÁDCE

Lk 22,21-23

²¹„Hle, u mě na stole je však ruka mého zrádce. ²²Syn člověka sice jde svou cestou, jak je určeno, ale běda tomu člověku, který ho zradí.“ ²³Oni se začali ptát jeden druhého, který z nich to asi je, kdo to hodlá udělat.

ROZHOVOR CESTOU DO GETSEMANE

Lk 22,24-38

²⁴Vznikl také mezi nimi spor, kdo z nich je asi největší. ²⁵Řekl jim: „Králové vládnu svým národům, a kdo mají nad nimi moc, dávají si říkat dobrodinci. ²⁶U vás však ať to tak není! Ale kdo je mezi vámi největší, ať je jako nejmenší, a kdo je představený, ať je jako ten, kdo druhým slouží. ²⁷Vždyť kdo je větší: ten, kdo sedí u stolu, či ten, kdo obsluhuje? Přece ten, kdo sedí u stolu! Já však jsem mezi vámi jako ten, kdo slouží.

²⁸Vy jste se mnou až do nynějška vytrvali v mých zkouškách. ²⁹A já vám odkazuji královskou vládu, jako mně ji odkázal můj Otec, ³⁰takže budete jíst a pít u mého stolu v mém království, sedět na trůně a soudit dvanáct izraelských kmenů.

³¹Šimone, Šimone, satan si vyžádal, aby vás směl protříbit jako pšenici, ³²ale já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra nezanikla. A ty potom, až se obrátíš, utvrzuj své bratry.“ ³³Petr mu řekl: „Pane, s tebou jsem ochoten jít do vězení i na smrt!“ ³⁴On mu odpověděl: „Říkám ti Petře: Ještě se ani kohout dnes neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mě znáš.“

³⁵Dále jim řekl: „Když jsem vás poslal bez měšce, bez mošny, bez opánku, měli jste v něčem nedostatek?“ Odpověděli mu: „Ne, v ničem.“

³⁶Řekl jim: „Nyní však, kdo má měšec, ať si ho vezme, a stejně tak mošnu; a kdo nemá, ať prodá svůj plášť a koupí se meč. ³⁷Říkám vám

totiž, že se na mně musí splnit, co je psáno: A byl počítán mezi zločince. Neboť co je o mně řečeno, už se naplňuje.“ ³⁸Řekli: „Pane, tady jsou dva meče.“ On jim odpověděl: „To stačí.“

JEŽÍŠ SE MODLÍ V GETSEMANE – SPÍCÍ UČEDNÍCI

Lk 22,39-46

³⁹Potom se podle svého zvyku odtamtud odebral na Olivovou horu a učedníci ho následovali. ⁴⁰Když byl na místě, řekl jim: „Modlete se, abyste nepřišli do pokušení.“ ⁴¹Sám pak se od nich vzdálil, asi co by kamenem dohodil, klekl a modlil se: ⁴²„Otče, chceš-li, odejmi ode mě tento kalich, avšak ne má vůle ať se stane, ale tvá.“ ⁴³Tu se mu zjevil anděl z nebe a posiloval ho. Ježíš upadl do smrtelné úzkosti a modlil se ještě usilovněji; ⁴⁴jeho pot stékal na zem jako krůpěje krve. ⁴⁵Potom vstal od modlitby, šel ke svým učedníkům a našel je, jak zármutkem usnuli. ⁴⁶Řekl jim: „Proč spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení!“

JIDÁŠ ZRAZUJE JEŽÍŠE

Lk 22,47-48

⁴⁷Když ještě mluvil, objevil se houf lidí, jeden ze Dvanácti, jménem Jidáš, šel před nimi. Přiblížil se k Ježíšovi, aby ho políbil. ⁴⁸Ježíš mu řekl: „Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?“

JEŽÍŠOVO ZATČENÍ

Lk 22,49-53

⁴⁹Když ti, kdo byli s Ježíšem, viděli, co se chystá, zeptali se: „Pane, máme zasáhnout mečem?“ ⁵⁰A jeden z nich udeřil veleknězova služebníka a uťal mu pravé ucho. ⁵¹Ježíš však na to řekl: „Přestaňte! Dost!“ A dotkl se jeho ucha a uzdravil ho.

⁵²Potom řekl Ježíš těm, kteří se na něho vypravili, velekněžím, chrámovým velitelům a starším: „Jako na zločince jste vytáhli s meči a kyji. ⁵³Býval jsem den co den mezi vámi v chrámě, a ruce jste na mě nevztáhli. Tohle však je vaše hodina a vláda temnoty.“

PETROVO ZAPŘENÍ

Lk 22,54-62

⁵⁴Pak se ho zmocnili a odvedli. Přivedli ho do veleknězova domu. Petr šel zpovzdálí za nimi. ⁵⁵Když rozdělali uprostřed dvora oheň a sesedli se kolem, sedl si Petr mezi ně. ⁵⁶Jak seděl ve světle, uviděla ho jedna služka, pozorně se na něj podívala a řekla: „Také ten byl s ním!“ ⁵⁷On však to zapřel: „Neznám ho, ženo.“ ⁵⁸Za chvíli ho viděl jiný a řekl: „Ty jsi také jeden z nich!“ Petr odpověděl: „Člověče, nejsem!“ ⁵⁹Uplynula asi hodina a někdo jiný zase tvrdil: „Dopравdy, i tento člověk byl s ním, vždyť je to Galilejec!“ ⁶⁰Petr však řekl: „Člověče, nevím, o čem mluvíš.“ V tom okamžiku, když ještě mluvil, zakokrhá kohout. ⁶¹Tu se Pán obrátil a pohleděl na Petra. A Petr si vzpomněl na to, co mu Pán řekl: „Dříve než kohout dnes zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“ ⁶²A vyšel ven a hořce se rozplakal.

JEŽÍŠ PŘED VELERADOU

Mk 22,63-71

⁶³Muži, kteří Ježíše hlídali, posmívali se mu a bili ho, ⁶⁴zavázali mu oči a ptali se: „Když jsi prorok, pověz nám, kdo tě to udeřil.“ ⁶⁵A rouhali se mu, jak mohli.

⁶⁶Jakmile se rozednilo, sešel se sbor starších z lidu, velekněží a učitelé Zákona, a dali ho předvést před svůj soud. ⁶⁷Řekli: „Jsi-li Mesiáš, pověz nám to!“ Odpověděl jim: „I kdybych vám to řekl, neuvěříte, ⁶⁸a kdybych se vás zeptal, nedáte mi odpověď. ⁶⁹Ale od této chvíle bude Syn člověka sedět po pravici všemohoucího Boha.“ ⁷⁰Všichni mu do toho vpadli: „Ty jsi tedy Boží Syn?“ Odpověděl jim: „Ano, já jsem!“ ⁷¹Oni řekli: „Nač ještě potřebujeme svědectví? Vždyť jsme to sami slyšeli z jeho úst!“

JEŽÍŠ PŘED PILÁTEM

Lk 23,1-5.13-25

¹Celé jejich shromáždění povstalo a vedli ho k Pilátovi. ²Tam na něj začali žalovat: „Zjistili jsme, že tento člověk rozvrací náš národ, brání odvádět císaři daně a vydává se za krále Mesiáše.“ ³Pilát se ho zeptal: „Ty jsi židovský král?“ Odpověděl mu: „Ty to říkáš.“ ⁴Pilát pak prohlásil velekněžím a lidu: „Neshledávám na tomto člověku žádné provinění.“ ⁵Ale oni naléhali a říkali: „Pobuřuje lid svým učením po celém Judsku, počínaje Galileou až sem!“

(...)

¹³Pilát svolal velekněze, členy velerady i lid ¹⁴a řekl jim: „Přivedli jste mi tohoto člověka, že prý pobuřuje lid. Já sám jsem ho vyslechl ve vaší přítomnosti, ale neshledal jsem, že by se tento člověk provinil něčím z toho, co na něj žalujete. ¹⁵Ale ani Herodes ne, vždyť ho poslal nazpět k nám. Prostě nespáchal nic, co by zasluhovalo smrt. ¹⁶Dám ho tedy potrestat a pak ho propustím.“

¹⁸Ale oni se všichni dali do křiku: „Pryč s ním! Propuť nám Barabáše!“

¹⁹Ten byl uvržen do žaláře pro nějakou vzpouru vzniklou ve městě a pro vraždu. ²⁰Pilát začal znovu na ně naléhat, protože chtěl Ježíše propustit.

²¹Ale oni odpověděli křikem: „Ať je ukřižován, ať je ukřižován!“ ²²Potřetí jim řekl: „Ale co špatného udělal? Neshledal jsem na něm nic, co by zasluhovalo smrt. Dám ho tedy potrestat a pak ho propustím.“ ²³Oni však doráželi s velikým křikem a žádali, aby byl ukřižován, a jejich křik se stále stupňoval. ²⁴Pilát se proto rozhodl povolit jejich žádosti: ²⁵propustil toho, který byl uvržen do žaláře pro vzpouru a vraždu a kterého si vyžádali, a Ježíše vydal, aby se jim stalo po vůli.

JEŽÍŠ PŘED HERODEM

Lk 23,6-12

⁶Jakmile to Pilát uslyšel, zeptal se, zdali ten člověk je Galilejec, ⁷a když se dověděl, že je z Herodova území, poslal ho k Herodovi, který se také právě v těch dnech zdržoval v Jeruzalémě.

⁸Jakmile Herodes spatřil Ježíše, velmi se zaradoval. Už dávno si ho totiž přál uvidět, protože o něm slýchal a doufal, že uvidí, jak udělá nějaký zázrak. ⁹Kladl mu tedy mnoho otázek, ale on mu vůbec neodpovídal.

¹⁰Velekněží a učitelé Zákona stáli při tom a urputně na něho žalovali.

¹¹Tu Herodes i se svými vojáky mu dal najevo, že jím pohrdá, a ztropil si z něho posměch: dal ho obléci do bílých šatů a poslal ho nazpět k Pilátovi. ¹²V ten den se Herodes a Pilát spřátelili, předtím totiž spolu žili v nepřátelství.

JEŽÍŠ UKŘIŽOVÁN

Lk 23,26-43

²⁶Když ho odváděli, zadrželi jistého Šimona z Kyrény, který právě přicházel z pole, a vložili na něj kříž, aby ho nesl za Ježíšem.

²⁷Za ním šel velký zástup lidu a ženy, které nad ním naříkaly a plakaly.

²⁸Ježíš se k nim obrátil a řekl: „Jeruzalémské dcery, neplačte nade mnou! Spíše nad sebou plačte a nad svými dětmi, ²⁹přijdou totiž dny, kdy se bude říkat: Blahoslavené neplodné, životy, které nerodily, a prsy, které nekojily! ³⁰Tehdy lidé začnou říkat horám: Padněte na nás! a kopcům: Přikryjte nás! ³¹Neboť když se toto děje se zeleným stromem, co se teprve stane se suchým!“

³²Spolu s ním byli vedeni na popravu také dva zločinci. ³³Když došli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jeho i ty zločince, jednoho po pravici a druhého po levici. ³⁴Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ Jeho šaty si rozdělili losem. ³⁵Lid stál a díval se. Členové velerady se mu vysmívali: „Jiným pomohl, ať pomůže sám sobě, je-li Mesiáš, Boží Vyvolený.“ ³⁶Posmívali se mu i vojáci, přistupovali, podávali mu ocet ³⁷a říkali: „Když jsi židovský král, zachraň sám sebe!“ ³⁸Nad ním byl totiž nápis: To je židovský král.

³⁹Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: „Copak ty nejsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“ ⁴⁰Druhý ho však okřikl: „Ani ty se nebojíš Boha? Vždyť jsi odsouzen k stejnému trestu! ⁴¹My ovšem spravedlivě: dostáváme přece jen, jak si zasloužíme za to, co jsme spáchali, ale on neudělal nic zlého.“ ⁴²A dodal: „Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království.“ ⁴³Odpověděl mu: „Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji.“

JEŽÍŠOVA SMRT

Lk 23,44-49

⁴⁴Bylo už asi dvanáct hodin. Tu nastala tma po celém kraji až do tří odpoledne, ⁴⁵protože se zatmělo slunce. Chrámová opona se vpůli roztrhla. ⁴⁶Ježíš zvolal mocným hlasem: „Otče, do tvých rukou poručím svého ducha.“ A po těch slovech vydechl naposled. ⁴⁷Když setník viděl, co se stalo, velebil Boha a řekl: „Tento člověk byl skutečně spravedlivý.“ ⁴⁸A všichni ti lidé, kteří se tam shromáždili k této podívané, když viděli, co se stalo, bili se v prsa a vraceli se domů. ⁴⁹Jeho známí všichni zůstali stát opodál, i ženy, které ho doprovázely z Galileje, se na to dívaly.

JEŽÍŠŮV POHŘEB

Lk 23,50-56

⁵⁰Jeden člen velerady, jménem Josef, ušlechtilý a spravedlivý člověk ⁵¹z judského města Arimatie, nesouhlasil s jejich rozhodnutím a jednáním. On také očekával Boží království. ⁵²Zašel k Pilátovi a vyžádal si Ježíšovo tělo. ⁵³Pak ho sňal, zavinul do lněného plátna a položil do hrobky vytesané ve skále, kde nebyl ještě nikdo pochován. ⁵⁴Bylo to v den příprav, právě nastávala sobota. ⁵⁵Přitom ho doprovázely ženy, které přišly s Ježíšem z Galileje. Podívaly se na hrobku i na to, jak bylo jeho tělo pochováno. ⁵⁶Potom odešly domů a připravily si vonné věci a masti. V sobotu však zachovaly sváteční klid podle přikázání.